

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
*Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur*

Definitielijst Termen Wettelijke gebruiksvoorschriften (versie 4.0, NVWA november 2024)

Definitielijst Termen Wettelijke gebruiksvoorschriften (DTW versie 4.0, oktober 2024)

Leeswijzer

De 'Definitielijst Termen Wettelijke gebruiksvoorschriften' (DTW) dient naast de Definitielijst Toepassingsgebieden Gewasbeschermingsmiddelen (DTG) te worden gebruikt voor de verklaring/uitleg van gebruikte termen op een Wettelijk Gebruiksvoorschrift (WG) van een gewasbeschermingsmiddel.

De DTW is alleen van toepassing voor gewasbeschermingsmiddelen die zijn toegelaten voor professioneel gebruik.

Definities die reeds in Verordening 1107/2009¹, Regeling Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (RGB)² of het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL)³ opgenomen zijn, zijn, indien relevant, opgenomen met een verwijzing naar de bron. Indien het Ctgb een afwijkende definitie hanteert, is deze hier opgenomen.

In de DTW zijn termen opgenomen die op WGs voorkomen en waar een toelichting noodzakelijk is. Teeltechnische termen die niet op WGs voorkomen, zijn niet opgenomen.

Naast termen die op WGs voorkomen, zijn ook de termen zoals die in de Ctgb Toelatingenbank⁴ onder 'aard werking' zijn opgenomen, in de DTW opgenomen. Termen als virusbestrijdingsmiddel, vogelafweermiddel en wildafweermiddel zijn niet opgenomen, omdat deze termen voor zichzelf spreken.

Begrippen die gangbaar zijn in de Nederlandse taal (in een woordenboek kunnen worden opgezocht) en die niet tot verwarring leiden bij het interpreteren van een WG zijn niet opgenomen.

Op Wettelijke Gebruiksvoorschriften worden in de restricties termen gebruikt die afkomstig zijn uit DRT-lijst⁵ en DRD-lijst⁶, deze termen zijn in principe niet opgenomen in de DTW.

Definities worden maar op één plaats gegeven, wanneer een synoniem gebruikt wordt, wordt verwezen naar het originele begrip.

Namen van gewassen/gewasgroepen die opgenomen zijn in de DTG-lijst worden niet nader worden toegelicht. Alleen als uit de DTG-lijst niet duidelijk blijkt wat er bedoeld wordt, is de term wel opgenomen/gehandhaafd (bijv. houtige beplanting niet, en half open verharding wel).

Onderhoud van DTW-lijst

Herziening vindt (indien noodzakelijk) tenminste eens in de vijf jaar plaats. Verzoeken voor aanvullingen of wijzigingen kunnen worden ingediend bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb).

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R1107&from=NL>

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0022545/2024-04-20>

³ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0041330/2024-05-07/0>

⁴ <https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations>

⁵ Lijst met indeling van spuittechnieken in DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen) ([DRT-lijst | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#))

⁶ Lijst met indeling van spuitdoppen in DriftReducerende Dop-klassen (DRD-klassen) ([DRD-lijst | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#))

Nr.	TERM	DEFINITIE
1	aangietbehandeling	Het toedienen van een gewasbeschermingsmiddel aan de voet van een (kiem)plant door middel van gieten.
2	aanstrijken	Het toedienen van een gewasbeschermingsmiddel op planten met behulp onkruidstrijkers (doeken, banden, touw etc) verzadigd met een gewasbeschermingsmiddel.
3	aardappelopslag	Aardappelplanten die in een cultuurgewas volgend op een teelt van aardappelen opkomen en groeien en waarbij de aardappelplanten vanwege concurrentie met het gewas als onkruid gezien worden en/of uit fytosanitair oogpunt ongewenst zijn.
4	acaricide	Mijtendodende stof of mijtendodend middel.
5	actieve stof	Zie werkzame stof.
6	aërosol	Een dispersie van zeer kleine druppeltjes of deeltjes in een gas, bijv. lucht.
7	afharden knol	Het proces van kurkvorming in de schil van een knol waardoor deze minder gevoelig wordt voor (mechanische) beschadigingen.
8	afrijpingsziekten	Zie blad- en aarziekten.
9	afstervend loof	Dit stadium is bereikt als het gewas geel of bruin begint te verkleuren en de bladeren gaan verschrompelen of afvallen (na gewasstadium BBCH 90).
10	afwisselen van gewasbeschermingsmiddelen	1. Het achtereenvolgens toepassen van verschillende gewasbeschermingsmiddelen (op basis van verschillende werkzame stoffen)/ maatregelen/methoden teneinde ziekten, plagen en onkruiden te voorkomen/dan wel te bestrijden 2. Het afwisselen van gewasbeschermingsmiddelen uit een andere chemische groep teneinde resistentie te voorkomen dan wel de kans op optreden van resistentie te beperken.
11	afzetten	Het net boven de grond terugnoeien van houtige gewassen (bomen, struiken, bosplantsoen).
12	arbeidsgang	Een handeling of serie van handelingen, uitgevoerd in één landbouwkundige activiteit (bijv. het tegelijkertijd poten en aanaarden van aardappelen).
13	axiaalspuit	Apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in opgaande gewasrijen, waarbij de spuitvloeistof, met luchtondersteuning horizontaal en schuin omhoog verspoten wordt.
14	bactericide	Bacteriedodende stof of middel.

Nr.	TERM	DEFINITIE
15	basisstof	<p>Een werkzame stof die:</p> <p>a) geen tot bezorgdheid aanleiding gevende stof is; en</p> <p>b) geen intrinsiek vermogen heeft om hormoonontregelende, neurotoxische of immunotoxische effecten teweeg te brengen; en</p> <p>c) niet voornamelijk voor gewasbeschermingsdoeleinden wordt gebruikt, maar niettemin nuttig is op het gebied van gewasbescherming, hetzij wanneer zij direct wordt gebruikt, hetzij in een middel dat bestaat uit de stof en een gewone verdunner; en</p> <p>d) niet als een gewasbeschermingsmiddel op de markt wordt gebracht.</p> <p>Een werkzame stof die voldoet aan de EU eisen voor een voedingsmiddel wordt per definitie beschouwd als een basisstof. Bron: Verordening 1107/2009</p> <p>Toegelaten basisstoffen zijn te vinden op de Ctgb website en op de website van de COM. https://www.ctgb.nl/onderwerpen/basisstoffen</p>
16	basiszaad	De eerste kleinschalige vermeerdering van een ras, om met dit zaad de grootschalige commerciële of handelszaadproductie op te zetten (= teelt van het zaad bestemd voor de uiteindelijke verkoop aan plantenkwekers, akkerbouwers, groenten- en bloementelers).
17	bassin	Bekken met een ondoorlaatbare bodem waarin water opgeslagen kan worden voor opslag van water of voor (zilte) teelt.
18	BBCH	Beschrijving van fenologische ontwikkelingsstadia per gewas. https://qd.eppo.int/reporting/article-5949 http://pub.jki.bund.de/index.php/BBCH/issue/view/161
19	beddenteelt	Het telen van gewassen op kunstmatig aangebrachte verhogingen met een bepaalde breedte. De bedden zijn gescheiden door paden (onbeteelde stroken) of sporen.
20	bedekte teelt	Teelten die onder glas of lichtdoorlatend kunststof plaatsvinden, waarbij geen continu open contact met de atmosfeer is. Onder de bedekte teelten vallen teelten in kassen en walk-in-tunnels.
21	begassen (fumigeren)	Het behandelen van ruimten, planten, of delen van planten, fust of voorraden met een gewasbeschermingsmiddel in gasvorm (fumigans).
22	beroepsmatig gebruik	zie professioneel gebruik.
23	beschermkap/afschermkap	Kap over de spuitdop ter voorkoming van drift.
24	beschermstof	Stof die toegevoegd kan worden aan een gewasbeschermingsmiddel om fytoxische effecten van meestal een herbicide behandeling te verminderen of te voorkomen (safener).
25	bespuiting	Methode om gewasbeschermingsmiddelen toe te dienen, meestal in verdunde vorm, gebruikmakend van spuitapparatuur.
26	bestrijden (bestrijding)	Maatregelen om een populatie van een schadelijk organisme of een complex van schadelijke organismen te voorkomen, te verminderen of uit te roeien.

Nr.	TERM	DEFINITIE
27	bestrijdingsmiddel	Oude term voor gewasbeschermingsmiddel en biocide.
28	bewaarcyclus	De tijdsperiode van opslag van het product vanaf het inschuren tot het afleveren. Een bewaarcyclus beslaat maximaal 12 maanden.
29	bij-aantrekkelijke gewassen	Gewassen die worden bevrogen door honingbijen voor het verzamelen van nectar en/of pollen. Ook honingdauw kan een bij-aantrekkelijk gewas creëren. Zie https://www.ctgb.nl/documenten/bsluiten/2015/08/15/lijt-bij-aantrekkelijke-gewassen
30	bijgoed bloembollen	Alle bloembol- en bloemknolgewassen (inclusief wortelstokken) met uitzondering van amaryllis, dahlia, gladiool, hyacint, lelie, narcis, tulp, iris, krokus.
31	binnen	Een ruimte zonder natuurlijk daglicht.
32	biocide	Alle stoffen of mengsels die uit één of meer werkzame stoffen bestaan dan wel die stoffen bevatten of genereren. Ze zijn bestemd om schadelijke of ongewenste organismen te vernietigen, af te weren, onschadelijk te maken of de effecten ervan te voorkomen. Bescherming tegen plantenziekten is niet het doel. (Bron: website Ctgb)
33	blad- en aarziekten	Het optreden van schimmelaantastingen bij granen vanaf stadium BBCH35 die blad en/of aar/pluim kunnen aantasten.
34	bladverkleuring (chlorose)	Het anders dan normaal verkleuren van de bladeren door niet natuurlijke oorzaak, mogelijk door toediening van een gewasbeschermingsmiddel.
35	bloei	Bloemen waarbij meeldraden of stampers zichtbaar zijn. Bron: https://www.ctgb.nl/documenten/bsluiten/2015/08/15/lijt-bij-aantrekkelijke-gewassen
36	bloeiend gewas	1 Bloembollen: Een gewas staat in bloei wanneer meer dan 1% van de planten op een perceel bloeit. In de praktijk betekent het dat er sprake is van bloei wanneer meer dan twee bloemen per strekkende meter bed bloeien. 2 Fruit en hoog opgaande boomkwekerijgewassen: Bij fruitgewassen is sprake van bloei wanneer meer dan 1% van de bloemen bloeit. 3 Overige gewassen: Bij meer dan twee bloeiende planten (geteeld gewas of onkruiden) per vierkante meter is er sprake van bloei. Bron: https://www.ctgb.nl/documenten/bsluiten/2015/08/15/lijt-bij-aantrekkelijke-gewassen
37	bloemdunning / vruchtdunning	Het verminderen van het aantal bestuifbare bloemen en/of vruchten teneinde een beurtjaar te voorkomen of om een goede maatsortering te verkrijgen.
38	blokbespuiting	Opeenvolgende reeks van behandelingen met eenzelfde gewasbeschermingsmiddel, voorafgaand aan en/of na behandeling(en) met andere gewasbeschermingsmiddelen. Een blok omvat meestal 2 tot 4 behandelingen. De toepassing in een blok vindt meestal plaats in het kader van resistentiemanagement. In dat geval moet tussen de blokken afgewisseld worden met (blokken van) gewasbeschermingsmiddelen met een ander werkingsmechanisme.

Nr.	TERM	DEFINITIE
39	bodem	Bovenste laag van de aardkorst die begrensd is door het vaste gesteente en het aardoppervlak, bestaande uit minerale deeltjes, organisch materiaal, water, lucht en levende organismen.
40	bodembehandeling/ bodemtoepassing	Behandeling van de bodem, waarbij het middel met behulp van daarvoor bestemde apparatuur in of op de bodem wordt aangebracht.
41	BZG lijst	Lijst met zuiveringsinstallaties waarvoor de Beoordelingscommissie Zuiveringsinstallaties Glastuinbouw (BZG) op basis van de aan haar voorgelegde onderzoeksrapporten heeft geconcludeerd dat: - de zuiveringsinstallaties zijn onderzocht volgens het daarvoor vastgestelde meetprotocol; - uit dat onderzoek blijkt dat een zuiveringsrendement van ten minste 95% wordt behaald indien deze zuiveringsinstallaties worden toegepast bij de onderzochte specificaties en instellingen. Bron: BZG-lijst en informatiebladen Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)
42	chemische groep	Groep van een bepaald gewasbeschermingsmiddel met een vergelijkbare chemische samenstelling. Meestal is het werkingsmechanisme van deze gewasbeschermingsmiddelen vergelijkbaar.
43	combinatieproduct	Gewasbeschermingsmiddel op basis van meer dan één werkzame stof (geen tankmengsel).
44	container- of potteelt	Teelt van gewassen in verplaatsbare containers of potten, zakken, bakken, emmers, enz.
45	controlled release	Formulering waarmee de werkzame stof gereguleerd (bijv. langzamer of sneller) afgegeven wordt.
46	curatief	Genezende werking op ziekten/plagen, nadat infectie of aantasting heeft plaatsgevonden.
47	de opkweek van	Eerste fase van een teelt waarbij het eindproduct plantmateriaal is.
48	dekvrucht	Een bestaand (hoofd)gewas waarin een ander (volg)gewas (ondervrucht) wordt gezaaid. Dit gebeurt om na de oogst van het hoofdgewas snel een grondbedekking te hebben van het volggewas en het volggewas tijdens de beginontwikkeling te beschermen tegen ongunstige invloeden zoals droogte, zonneschijn en onkruid. Graszaad, rode klaver en karwij zijn voorbeelden van gewassen die onder dekvrucht kunnen worden gezaaid.
49	desinfectans	Middelen met ontsmettende werking met als doel gewassen te beschermen tegen plantenziekten.
50	dipbehandeling	Toepassing d.m.v. het dippen van stekmateriaal in een poeder of vloeistof met daaraan toegevoegd een gewasbeschermingsmiddel.
51	DOB	Duurzaam Onkruid Beheer op verhardingen. Zie www.dob-verhardingen.nl
52	dompelbehandeling	Toepassing d.m.v. het dompelen van plant- of pootgoed in een bad met daaraan toegevoegd een oplossing of verdunning van een gewasbeschermingsmiddel.
53	doodspuiten	Het doden van (het loof van) een gewas middels een gewasbespuiting.
54	doodspuitmiddel	Middel dat toegepast wordt voor het doodspuiten van een gewas aan het eind van een teelt of vanwege fytosanitaire overwegingen. Zie ook doodspuiten en loofdoodmiddel.

Nr.	TERM	DEFINITIE
55	dosering	Hoeveelheid product die per eenheid te behandelen oppervlakte, volume of gewicht wordt toegepast.
56	douchebehandeling	Behandeling van plant- of pootgoed of eindproduct, waarbij het middel met behulp van daarvoor bestemde apparatuur wordt aangebracht.
57	drainagewater	Water dat wordt afgevoerd via een stelsel van waterdoorlatende buizen die in de bodem zijn aangebracht. Bron: Besluit Activiteiten Leefomgeving
58	drainwater	Voedingswater dat bij substraatteelt niet wordt opgenomen door het gewas. Bron: Besluit Activiteiten Leefomgeving
59	(spuit)drift	Het onder invloed van luchtstroming (wind of thermiek) verplaatsen van (fijne) druppels bij het verspuiten van gewasbeschermingsmiddelen tot buiten het toepassingsgebied.
60	driftarme dop	Spuitdop, waarvan volgens een bij ministeriële regeling aangewezen testmethode is aangetoond dat deze de drift met ten minste 50% reduceert ten opzichte van de grensdop van de klasse fijn en midden volgens de classificatie van de British Crop Protection Council (931-030-F110 bij 3 bar).
61	droge sloot/droge watergang	Gegraven waterlopen die van 1 april en 1 oktober onder normale omstandigheden geen water bevatten. De woorden «onder normale omstandigheden geen water» houden in dat het incidenteel kan voorkomen dat de greppel of sloot na een hevige of langdurige regenbui gedurende korte tijd (bijvoorbeeld 2 à 3 dagen) water bevat. Door de term «gegraven waterlopen» worden natuurlijke waterlopen, zoals beken die zomers regelmatig droog kunnen staan, niet als greppel of droge sloot beschouwd.
62	droge slootbodems	De bodem van een droogstaande sloot / watergang.
63	druppelbehandeling	Behandeling waarmee gewasbeschermingsmiddelen verdund in circulatie- of voedingswater, druppelsgewijs aan de voet van de planten worden toegediend via druppelaars.
64	DRT lijst	Lijst waarop driftreducerende technieken in de verschillende Drift Reducerende Techniek (DRT) klassen zijn opgenomen en beschreven. Zie DRT-lijst Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)
65	dummy-pil	Een met gewasbeschermingsmiddel gecoat of behandeld dood zaad dat tijdens het zaaiproces bij het te beschermen zaad wordt gebracht. Er is alleen sprake van een dummy-pil als het dode zaad van hetzelfde gewas is als het te beschermen zaad. Indien dit niet het geval is, is er sprake van een granulaat.
66	dwaarsstroomspuit	Apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in opgaande gewasrijen waarbij de spuitvloeistof in de hoogte gelijkmatig en links en rechts symmetrisch wordt verdeeld.
67	eenheid zaad	Verpakkingseenheid van zaaizaad die een bepaald aantal zaden bevat.
68	éénjarig onkruid	Onkruid dat zijn levenscyclus voltooit binnen een periode van twaalf maanden.

Nr.	TERM	DEFINITIE
69	elicitor	Stof die het afweermechanisme van de plant induceert.
70	emissiescherm	Scherm ter beperking van het overwaaien van spuitvloeistof bij het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen of bladmeststoffen.
71	fog behandeling	Behandeling dmv het vernevelen van een gewasbeschermingsmiddelen tot uniforme kleine druppeltjes (fijne mist) waarmee een gewasbeschermingsmiddel toegediend kan worden.
72	fumigans	Gewasbeschermingsmiddel met hoge dampdruk dat zich in de gasfase verspreidt en daarin zijn werking uitoefent.
73	fungicide	Schimmeldodende stof of schimmeldodend middel, schimmelbestrijdingsmiddel.
74	fust	Verpakking voor groente, fruit, bloemen, planten, plantaardige producten e.d. (hout, plastic, etc.).
75	fytotoxiciteit	Schade aan het gewas door de toepassing van een gewasbeschermingsmiddel.
76	gazon (incl. graszodenteelt)	Onderhouden grasveld (niet bestemd als sportveld, speelweide, voor beweiding of productie van hooi). Graszodenteelt ten behoeve van gazons of sportvelden behoort tot deze groep.
77	geïntegreerde gewasbescherming/ geïntegreerde bestrijding	RICHTLIJN 2009/128/EG en Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (WGB): 'de zorgvuldige afweging van alle beschikbare gewasbeschermingsmethoden, gevolgd door de integratie van passende maatregelen die de ontwikkeling van populaties van schadelijke organismen tegengaan, het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en andere vormen van interventie tot economisch en ecologisch verantwoorde niveaus beperkt houden en het risico voor de gezondheid van de mens en voor het milieu tot een minimum beperken.' Aangevuld in de Richtlijn 2009/128/EG met: 'Bij de geïntegreerde gewasbescherming ligt de nadruk op de groei van gezonde gewassen, waarbij de landbouwecosystemen zo weinig mogelijk worden verstoord en natuurlijke plaagbestrijding wordt aangemoedigd.'
78	gepilleerd zaad (=omhuld zaad)	Zaden omhuld met massieve materialen en bindmiddelen om verschillen in grootte, vorm en gewicht te compenseren; hierbij kunnen voedingsstoffen en gewasbeschermingsmiddelen worden geïntegreerd.
79	gesloten verhardingen	Verharding bestaat uit van ter plekke aangebracht aanvankelijk plastisch materiaal. Deze verharding kent geen voegen (bijv. asphalt, beton); ZOAB valt niet onder deze verhardingen) Zie www.dob-verhardingen.nl
80	gewas	Een groep van planten van dezelfde plantensoort, die geteeld worden in de landbouw of tuinbouw.
81	gewasbehandeling	Behandeling van het bovengrondse deel van het gewas tegen schadelijke organismen, waarbij het middel (opgelost in water) met behulp van daarvoor bestemde apparatuur (zoals een spuitpistool, horizontale spuitboom of verticale spuitmast) <u>rechtstreeks</u> op de plant wordt gespoten.

Nr.	TERM	DEFINITIE
82	gewasbeschermingsmiddel	Middel, in de vorm waarin zij aan de gebruiker wordt geleverd, die geheel of gedeeltelijk bestaan uit werkzame stoffen, beschermstoffen of synergisten, en bestemd voor een van de volgende toepassingen: <ol style="list-style-type: none"> 1. de bescherming van planten of plantaardige producten tegen alle schadelijke organismen of het verhinderen van de werking van dergelijke organismen, tenzij deze middelen worden beschouwd als middelen die vooral om hygiënische redenen worden gebruikt veeleer dan ter bescherming van planten of plantaardige producten; 2. het beïnvloeden van de levensprocessen van planten, zoals het beïnvloeden van hun groei, voor zover het niet gaat om nutritieve stoffen; 3. de bewaring van plantaardige producten, voor zover die stoffen of middelen niet onder bijzondere communautaire bepalingen inzake bewaarmiddelen vallen; 4. de vernietiging van ongewenste planten of delen van planten, met uitzondering van algen tenzij de producten op de bodem of in water worden gebruikt ter bescherming van planten; 5. de beperking of voorkoming van de ongewenste groei van planten, met uitzondering van algen tenzij de producten op de bodem of in water worden gebruikt ter bescherming van planten. Bron: Verordening (EG) 1107/2009, artikel 2, H1
83	gewasstadium	Fase waarin gewas zich bevindt. Zie BBCH lijst met beschrijving van fenologische ontwikkelingsstadia per gewas.
84	gewasveiligheid / gewasverdraagzaamheid	De mate waarin een gewasbeschermingsmiddel zonder gewasschade te veroorzaken kan worden toegepast in cultuurgewassen.
85	graanopslag	Graanplanten die in een cultuurgewas volgend op een teelt van graan opkomen en groeien en waarbij de graanplanten vanwege concurrentie met het gewas als onkruid gezien worden.
86	graslandvernieuwing	Het vervangen of verbeteren van bestaand laag productief grasland door nieuw gras (door herinzaai of doorzaai).
87	graszodenteelt	Teelt van hoogwaardig gras met de bedoeling het gras met zode op een andere plaats te laten groeien, als gazon, sportveld of speelweide.
88	groeiregulator	Stof die in een lage concentratie de groei van planten stimuleert of remt, maar geenvoedingsstof of biostimulant is.
89	groeiseizoen	De tijdsperiode waarin gewassen groeien en/of productief zijn.
90	groenbemester/groenbemestergewassen	Een gewas geteeld om zijn bemestende waarde en/of positieve invloed op de bodemstructuur. Groenbemesters kunnen ook ingezet worden als lokgewas om schadelijke aaltjes te bestrijden.
91	grondbehandeling	Behandeling van de grond of bodem waarbij al dan niet tegelijk met een grondbewerking een gewasbeschermingsmiddel wordt op- of ingebracht om schadelijke organismen te bestrijden.
92	grondbewerking	Handmatig of machinaal (met ploeg, spitmachine, cultivator of frees) losmaken en/of keren van de bodem.
93	grondgebonden teelt	Teelt waarbij de planten in de bodem staan en waarbij er onbelemmerd contact is met de ondergrond.
94	grondontsmetting	Een grond of bodembehandeling specifiek gericht op de bestrijding van erin verblijvende schadelijke organismen.

Nr.	TERM	DEFINITIE
95	half open verhardingen	Elementverhardingen. De verharding bestaat uit losse elementen die geordend zijn aangebracht. Tussen de elementen bevinden zich voegen die meer of minder water doorlatend kunnen zijn (bijv trottoirtegels, straatstenen, maar ook ZOAB). Zie www.dob-verhardingen.nl
96	handspuitapparatuur	Hand gedragen spuitboom met vaste spuitdop waarmee gewasbeschermingsmiddelen onder druk en met een instelbare spuitdop toegediend worden.
97	herbicide	Onkruidodende stof, onkruidodend middel.
98	herinzaai	Het bij onvoldoende gewasontwikkeling opnieuw inzaaien van een perceel met een zelfde gewas.
99	honingdauw	Een zoet en kleverig afscheidingsproduct van insecten op bovengrondse plantdelen.
100	hooi	Gemaaid en op het veld gedroogd gras.
101	inschuren	Het proces waarbij het geoogste product wordt opgeslagen (in schuren of hallen).
102	insecticide	Insecten dodende stof of insecten dodend middel, insectenbestrijdingsmiddel.
103	insteek sloot	Snijpunt tussen sloot en het perceel.
104	inwerken	Het middels een grondbewerking in de bodem vermengen van meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen.
105	kaalslagterrein	Tijdelijk onbeteeld terrein niet in gebruik voor land- en tuinbouw doeleinden
106	kantdop	Een spuitdop die aan de zijde van het oppervlaktewater of rand van het perceel een verticale of nagenoeg verticale neerwaartse richting van de spuitvloeistof realiseert, met een tophoek van maximaal 90°. Bron: DRT-lijst Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)
107	kas	Een constructie van hout of metaal waarbij glas of lichtdoorlatend kunststof de barrière vormt tussen de buitenlucht en de controleerbare binnenlucht. Hierdoor kunnen gewassen onder gunstige klimaatomstandigheden worden geteeld.
108	kerende grondbewerking	Bodembewerking waarbij de deklaag wordt gekeerd, bijvoorbeeld ploegen.
109	kiemremmingsmiddel	Gewasbeschermingsmiddel gebruikt om het ongewenst uitlopen van een geoogst product tijdens de bewaring tegen te gaan.
110	knolbehandeling/ bolbehandeling	Toedienen van gewasbeschermingsmiddelen door behandeling van de knol of bol met als doel het onschadelijk maken van ziekteverwekkers die aanwezig zijn in/op de knol of bol of de knol of bol te beschermen tegen een nog optredende aantasting of besmetting.
111	kopakker	Deel van een land- of tuinbouwperceel, primair bedoeld voor het draaien met werktuigen, doorgaans aan de korte zijde van het perceel, waarop, in tegenstelling tot de rest van het perceel geen gewassen zijn geplant of gezaaid of waarbij de plantrijen een hoek van circa 90 graden maken ten opzichte van de lange zijde.
112	kruisresistentie	Resistentie van een organisme tegen een bepaald gewasbeschermingsmiddel die tevens optreedt tegen andere, meestal verwante gewasbeschermingsmiddelen.

Nr.	TERM	DEFINITIE
113	kunstmatig substraat	Niet natuurlijk medium waarin planten worden geteeld.
114	laag risico stoffen/low risk	Laag-risicostoffen hebben een laag risico voor mens, dier of milieu. Dit blijkt uit de beoordelingsprocedure voor werkzame stoffen conform verordening 1107/2009.
115	laatste bomenrij	De bomenrij die grenst aan de rand van een perceel.
116	laatste gewasrij	De gewasrij die grenst aan de rand van een perceel.
117	Lage Dosering Systeem (LDS)	Systeem waarbij in plaats van één volle dosering meerdere lagere doseringen met een bepaalde interval worden toegepast afhankelijk van de gevoeligheid van de onkruidsoorten, de grootte van de onkruiden en de gevoeligheid van het gewas voor het gewasbeschermingsmiddel.
118	land- en tuinbouwgewassen	Betreft de teelt van akkerbouwgewassen, cultuurgrasland, fruitgewassen, groenteteelt, kruidenteelt, paddenstoelenteelt en sierteeltgewassen.
119	legeren	Ombuigen/omvallen van het gewas, als gevolg van onvoldoende steun van de stengel.
120	leverbare bloembollen	Bloembollen welke voldoende groeikracht en afmetingen hebben met het oog op zijn bruikbaarheid als teeltmateriaal; hieronder wordt mede beschouwd het materiaal dat is bestemd voor eindverkoop aan de consument en institutionele gebruiker voor sierteelttoepassingen, dan wel materiaal bestemd voor beroepsmatige teelt van (bol)bloemen of producten op pot. Bron: keuringsreglement Bloembollen 2013
121	lichtarme omstandigheden	Bedoeld wordt de periode van oktober tot maart waarin er van nature een laag lichtniveau is en gewassen extra gevoelig zijn voor toepassingen met een gewasbeschermingsmiddel.
122	lokstof	1. Stof die een organisme aanzet zich naar de bron ervan te bewegen. 2. Een signaalstof (feromoon), die het gedrag van een soortgenoot beïnvloedt, gebruikt voor verwarring.
123	loofdoodmiddel	Middel te gebruiken om loof (bladeren en stengels) van gewenste kruidachtige gewassen te doden voor het vergemakkelijken van de oogst of om de overgang van ziekteverwekkers naar ondergrondse delen te voorkomen of om bij voorbeeld het overmatig groeien van tulpenbollen te voorkomen.
124	luchtondersteuning	Voorziening aan de spuit waarbij een separate luchtstroom een geforceerde richting van het gewasbeschermingsmiddel creëert.
125	luchtvaarttoepassing	Het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen met een luchtvaartuig (vliegtuig, helikopter, drone).
126	LVM	Low Volume Mist: ruimtebehandeling door middel van semi-automatische toepassing van gewasbeschermingsmiddelen met zeer lage spuitvolumes door verneveling.
127	LWA	Leaf wall area: de oppervlakte van het bladerdak/ kroon/loof per ha grondoppervlak. Deze wordt berekend op basis van de hoogte van het bladerdak/ kroonhoogte/hoogte van het loof en de afstand tussen de rijen. Zie ook EPPO standaard PP1/239 'Dose expression for plant protection products' https://pp1.eppo.int/standards/PP1-239-2

Nr.	TERM	DEFINITIE
128	maaigrasland	Grasland bestemd voor de productie van veevoer. Het is al dan niet afsluitbaar om er ook vee op te weiden.
129	maatsortering	Eindproduct van een teelt van eenzelfde diameter of omvang.
130	meerjarige breedbladige onkruiden	Zie overblijvende breedbladige onkruiden.
131	meerjarige grasachtige onkruiden	Zie overblijvende grasachtige onkruiden.
132	meerjarige onkruiden	Zie overblijvende onkruiden.
133	meerjarige teelt	Teelt die langer duurt dan 12 maanden.
134	microbiologisch middel	Gewasbeschermingsmiddel waarvan het werkzame bestanddeel een micro-organisme is.
135	minerale olie	Aardolie destillaat, niet van biologische oorsprong.
136	na oogst behandeling	1. Behandeling in een gewas uitgevoerd na de oogst. 2. Behandeling van geoogst product (bijvoorbeeld om de houdbaarheid te verlengen).
137	na opkomst behandeling	Behandeling na opkomst van het gewas.
138	na uitplanten behandeling	Behandeling na het uitplanten van het gewas.
139	naburige gewassen	Aangrenzende/nabijgelegen land- en tuinbouwgewassen of aangrenzend/nabijgelegen openbaar groen.
140	nateelt	1 De volgteelt van hetzelfde gewas waarvoor opkweekmateriaal als uitgangsmateriaal dient. 2 Het gewas dat wordt geteeld nadat het belangrijkste gewas is geoogst.
141	neerwaarts spuiten	In neergaande richting druppelsgewijs toedienen van spuitvloeistof.
142	nematicide	Aaltjesdodende stof, aaltjesbestrijdingsmiddel.
143	niet-doelwit arthropoden	Niet tot de doelsoort behorende insecten en geleedpotigen
144	niet-grondgebonden teelt	Teelt die los van de bodem plaatsvindt in een natuurlijk of kunstmatig teeltmedium (bijvoorbeeld aardbei op stellingen of productie op steenwol in kassen).
145	niet-permanente structuren bij onbedekte teelt	De volgende typen bouwwerken die als onbedekte teelten worden aangemerkt zijn: -rolkas: verplaatsbare kas om teelt te vervroegen; -tijdelijke tunnels: bogen die een gedeelte van het jaar bedekt zijn met een lichtdoorlatend kunststof, doorgaans gebruikt voor vervroeging van de teelt, maar ook ter bescherming tegen weersinvloeden; -teeltondersteunende voorzieningen (inclusief schermhallen): constructies met kunststof bedekking met name ter bescherming van de teelt tegen weersinvloeden.

Nr.	TERM	DEFINITIE
146	niet-professionele gebruik	Middelen waarvoor geen administratieplicht geldt en geen Bewijs van vakbekwaamheid voor de toepasser is vereist (conform artikel 71 WGB). Uiteraard mogen ook deze middelen alleen worden toegepast overeenkomstig het WG. Indien deze middelen slechts beperkt mogen worden gebruikt (zoals een verbod om het middel toe te passen buiten de privésfeer, op voor het publiek toegankelijke plaatsen, op de werkplek of op terrein dat bestemd is voor bedrijfsuitoefening) dan staat dit op het etiket vermeld. Bron: Ctgb
147	onbedekte teelt	Alle teelten die niet in kassen of walk-in tunnels plaatsvinden. Onbedekte teelten zijn teelten in de open lucht en tijdelijke bedekkingen met niet-permanente structuren. Er is in deze teelten een continue open contact met de atmosfeer.
148	onderbladbehandeling	Toepassing, waarbij contact tussen het gewasbeschermingsmiddel en het blad van het cultuurgewas wordt voorkomen door onderlangs toe te passen.
149	ondervrucht	Zie dekvrucht.
150	onkruidbestrijdingsmiddel	Zie herbicide.
151	onkruidbestrijker/ onkruidstrijker	Apparatuur waarbij dmv doeken of banden die verzadigd zijn met een bepaalde spuitvloeistof gewasbeschermingsmiddel wordt toegediend. De apparatuur wordt voortbewogen over het te bestrijden onkruid en het onkruid komt dmv het strijken langs de doeken of banden met de spuitvloeistof in aanraking.
152	onkruiddruk	Mate waarin ongewenste planten, zaden, plantenwortels op een perceel voorkomen.
153	onkruiden	Ongewenste planten op een bepaalde plaats.
154	ontsmetten (landbouwkundig/ tuinbouwkundig)	Onschadelijk maken van micro-organismen, virussen of kleine dierlijke organismen van de oppervlakte van planten of plantenmateriaal, handen, gereedschap of kleding (daarin soms min of meer oppervlakkig aanwezig), van grond of van ruimten.
155	onverhard terrein	Permanent onbeteelde terreinen die niet vallen in de categorieën gesloten verharding, half open verharding of open verharding.
156	oogsten	Binnenhalen/inzamelen van landbouwproducten.
157	op de markt brengen	Het voorhanden hebben met het oog op verkoop binnen de Gemeenschap, met inbegrip van het ten verkoop aanbieden of enige andere vorm van overdracht, al dan niet gratis, alsmede de eigenlijke verkoop, de distributie en andere vormen van overdracht zelf, maar niet het retourneren aan de oorspronkelijke verkoper. Het in het vrije verkeer brengen op het grondgebied van de Gemeenschap geldt in het kader van deze verordening als op de markt brengen. Bron: Verordening (EG) 1107/2009, artikel 3, H1
158	open verhardingen	Open verhardingen bestaan uit gestorte materialen of materialen met hygroscopisch karakter. Bv. grind, zand, gravel, schelpen, slakken, puin, webmix of grasbetontegels en grasbetonstenen met open gat. Zie www.dob-verhardingen.nl
159	openbaar groen	Parken, plantsoenen, speelvelden en sportvelden, die het gehele jaar (of een groot deel van het jaar) voor het publiek vrij toegankelijk zijn. Natuurterreinen vallen hier niet onder.

Nr.	TERM	DEFINITIE
160	opkomst / opkomen van het gewas	Het moment waarop het gewas waarneembaar is boven de grond.
161	opkweek plantmateriaal	<ol style="list-style-type: none"> 1. De productie van jonge planten vanuit zaad, weefselkweek, onbewortelde stek of ent. 2. De fase in de teelt van gewassen die verplant worden vanaf zaaien tot het moment van uitzetten of uitplanten op eindafstand op het productieveld.
162	oppervlaktewater	Een anders dan incidenteel aanwezige aan het aardoppervlak en aan de open lucht grenzende watermassa, tenzij daarin als gevolg van rechtmatig gebruik ten behoeve van een specifiek doel geen normaal samenhangend geheel van levende organismen en niet levende omgeving (ecosysteem)aanwezig is (berging afval gegraven bekken), dan wel het een ter berging van afval gegraven bekken betreft waarin slechts een overgangsfase water aanwezig is en zich nog geen normaal ecosysteem heeft ontwikkeld.
163	oppotten	Het plaatsen van een plant in een pot of container met groeimedium waarin de plant tijdelijk of permanent aanwezig zal zijn.
164	opwaarts spuiten	In opgaande richting druppelsgewijs toedienen van spuitvloeistof.
165	opzetters	Zie spullen.
166	overblijvende breedbladige onkruiden	Tweezaadlobbig/dicotyl onkruid waarvan de bovengrondse delen ieder jaar geheel of gedeeltelijk afsterven, maar de ondergrondse delen overleven c.q. in een tijdelijke rustfase overgaan.
167	overblijvende grasachtige onkruiden	Eenzaadlobbig/monocotyl onkruid waarvan de bovengrondse delen ieder jaar geheel of gedeeltelijk afsterven, maar de ondergrondse delen overleven c.q. in een tijdelijke rustfase overgaan.
168	overblijvende onkruiden	Onkruid waarvan de bovengrondse delen ieder jaar geheel of gedeeltelijk afsterven, maar de ondergrondse delen overleven c.q. in een tijdelijke rustfase overgaan.
169	overkapte/overdekte beddenspuit	Apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen waarbij de spuitdoppen gemonteerd zijn binnen een overkapping, die met uitzondering van de voor- en de achterzijde van de apparatuur, het gewasbed min of meer omsluit en waarbij per gewasbed een eenheid van spuitleiding en overkapping wordt gebruikt.
170	overlap(ping) van (de) spuitbanen/ spuitoverlap	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het gebied dat bij een gewasbespuiting in twee opvolgende spuitbanen dubbel wordt geraakt doordat de spuitkegels aan de uiteinden van de spuitboom elkaar overlappen. 2. Het gebied dat door twee naast elkaar gemonteerde spuitdoppen gelijktijdig wordt behandeld.
171	particulier gebruik	Zie niet-professionele gebruik.
172	perceel (gebruiksperceel)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een stuk grond waarvoor één rechtsorde geldt, dat wil zeggen dezelfde eigenaar en hetzelfde eigendomsrecht heeft; kadastraal geïdentificeerd en met kadastrale grenzen begrensd deel van het Nederlands grondgebied. 2. Een gebruiksperceel is een stuk grond, dat als zelfstandige eenheid wordt gebruikt. Dit kan betekenen dat er één soort gewas wordt geteeld of één soort activiteit wordt verricht. Ook kunnen naast elkaar gelegen gebruikspercelen op dezelfde manier worden beteeld of gebruikt, maar is er toch een noodzaak deze als aparte eenheden te beschouwen, zoals weilanden. Gebruikspercelen kunnen, afhankelijk van de teeltwisseling, van seizoen tot seizoen veranderen.

Nr.	TERM	DEFINITIE
173	permanent onbeteelde terreinen	Terreinen die op langere termijn (>6-12 maanden) niet voor landbouwdoeleinden of beplanting gebruikt zullen worden.
174	persistente virus	Virus dat na opname uit een geïnfecteerde plant (en na beëindiging van de latentieperiode in de vector) nog enige tijd kan worden afgegeven door de betrokken vector.
175	phytodrip	Precisie aangietbehandeling uitgevoerd tijdens het zaaiproces. Een druppel gewasbeschermingsmiddel wordt direct na het zaaien toegediend in een perspotje of tray op het zaad.
176	plantaardige olie	Olie van biologische oorsprong.
177	plantgoed bloembollen en bloemknollen	Bloembollenwelke op beroepsmatige wijze ongeacht de afmeting – worden gebruikt als voortkweekingsmateriaal (opplant), waaronder mede wordt begrepen zaad, stek en weefselkweekmateriaal. (bron keuringsreglement Bloembollen 2013).
178	plantgoed, plantmateriaal	Plantaardige delen zoals bollen, stekken en wortelstokken, die te gebruiken zijn als uitgangsmateriaal voor een teelt.
179	plantgoedbehandeling / pootgoedbehandeling	Behandelen van plantgoed of pootgoed voorafgaand aan of tijdens het poten of planten.
180	plantvoorhandeling (zaaiveur of plantveur)	Het gewasbeschermingsmiddel wordt vlak voor of tijdens het planten in een zaai- of plantvoor (veur) toegediend.
181	pleksgewijze toepassing of behandeling	Toepassing die plaatsvindt daar waar de aantaster of het plaagorganisme/ het onkruid aanwezig is en maximaal een oppervlakte beslaat van 10% van het betreffende perceel.
182	potgrondbehandeling	Het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen aan potgrond.
183	precisiezaai	Het machinaal uitzaaien van zaden waarbij elk zaadje op gelijke/vaste afstand van het vorige zaadje wordt neergelegd.
184	preventief	Voorbehoedend, voorkomend. Een gewasbeschermingsmiddel dat een aantasting/infectie voorkomt.
185	proefbehandeling/ proefbespuiting	Toepassing van een gewasbeschermingsmiddel op een klein oppervlak van een gewas. In deze context om eventuele schadelijke effecten van het gewasbeschermingsmiddel vast te stellen.
186	professioneel gebruik	Conform artikel 71 van de Wet Gewasbeschermingsmiddelen en biociden mogen gewasbeschermingsmiddelen die toegelaten zijn voor professioneel gebruik slechts door personen met een Bewijs van vakbekwaamheid worden gebruikt of door personen die voor bepaalde toepassingen wettelijk zijn vrijgesteld van de vakbekwaamheidseisen. Deze middelen dienen uiteraard overeenkomstig het WG te worden gebruikt. Er geldt een administratie-, licentie- en legitimatieplicht voor de afnemer/gebruiker en een licentie-, controle- en administratieplicht voor de leverancier. bron: Ctgb
187	recreatieterrein	Terrein bestemd voor recreatief gebruik. Bron: CBS
188	reflectiescherm	Verticale constructie aan een apparaat dat bestemd is voor het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen, met een zodanige hoogte en breedte dat het verwaaien van spuitniveau wordt beperkt.
189	repellent	Gewasbeschermingsmiddel met uitsluitend een afwerende werking op dieren (bijv. insecten, vogels, wild).

Nr.	TERM	DEFINITIE
190	residu	Resthoeveelheid van werkzame stof van een (gewasbeschermings)middel of (schadelijke) metaboliet daarvan, die na toepassing van het (gewasbeschermings)middel op of in een product, gewas, water of grond wordt aangetroffen.
191	resistentie	Een (natuurlijk voorkomende) erfelijke overdraagbare vermindering van de gevoeligheid van ziekten en plagen voor een gewasbeschermingsmiddel, waardoor de werkzaamheid van het middel/werkzame stof afneemt.
192	resistentiemanagement	Alle maatregelen die moeten voorkomen dat er zich resistentie ontwikkelt in een bepaalde gewas-aantaster of het plaagorganisme-middel combinatie (pro-actief) en alle maatregelen waaruit een teler kan kiezen wanneer zich al resistentie voordoet (reactief).
193	resistentieopbouw	Het ontstaan van een toenemend verminderde gevoeligheid van het te bestrijden organisme voor het gewasbeschermingsmiddel.
194	rijenbehandeling	Behandeling van de rijen van het gewas.
195	rijenspuit	Apparatuur die bestemd is voor het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen waarbij de spuitdoppen dusdanig gemonteerd zijn dat alleen de smalle strook met het gewas wordt behandeld.
196	rijpad	Pad door of naast het gewas dat gebruikt wordt voor het uitvoeren van (machinale) werkzaamheden in dat gewas.
197	rodenticide	Knaagdierdodende stof, knaagdierbestrijdingsmiddel.
198	roerinrichting	Inrichting in de voorraadtank van de spuitapparatuur waarbij (mechanisch of hydraulisch) de spuitvloeistof in beweging wordt gehouden om ontmenging van spuitvloeistof te voorkomen.
199	rond opkomst behandeling of toepassing	Behandeling/toepassing in de periode dat de eerste delen van het gewas waarneembaar boven de grond komen.
200	ruimtebehandeling	Behandeling waarbij de gehele ruimte behandeld wordt. Een ruimtebehandeling kan bijvoorbeeld worden uitgevoerd door middel van fog of LVM.
201	schieten van het gewas	Het (vroegtijdig en soms ongewenst) overgaan van een gewas tot zaadvorming.
202	schimmelbestrijdingsmiddel	Zie fungicide.
203	schubben	Vlezige bladerachtige delen (rokken) van o.a. bloembollen en ui-achtigen waarin reservevoedsel is opgeslagen.
204	schuimbehandeling	Behandeling van plant- of pootgoed of eindproduct, waarbij het middel met behulp van daarvoor bestemde apparatuur wordt aangebracht.
205	selectief gewasbeschermingsmiddel	<ol style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddel dat bij oordeelkundig gebruik uitsluitend effect heeft op het schadelijke organisme of groep van schadelijke organismen en het cultuurgewas en/of nuttige organismen (antagonisten, bestuivers, parasieten en predators) spaart. Term wordt vooral gebruikt bij herbiciden. Gewasbeschermingsmiddel veilig voor natuurlijke vijanden.
206	silage/ensilage	Het door verzuring conserveren van groenvoeder, bijvoorbeeld het inkuilen van voedergewassen.
207	slakkenbestrijdingsmiddel	Slakkendodende stof of slakkendodend middel.

Nr.	TERM	DEFINITIE
208	sloot	Zie watergang.
209	sloottaluds	De niet horizontale gedeeltes van een watergang, gelegen tussen de insteek en de overgang naar het horizontale gedeelte van de bodem van de sloot.
210	sluiten van het gewas	Het moment dat de bladeren van het gewas in en tussen de rijen elkaar raken.
211	spillen	1. Jonge laanbomen vanuit uitgangsmateriaal afkomstig uit bos- en haagplantsoen, (evt. veredeld door enten of oculeren) met een gemiddelde teeltduur 2-3 jaar, waarbij toediening van gewasbeschermingsmiddelen gebeurt met behulp van een zijwaartse spuittechniek. 2. Vorm van fruitbomen (breed van onderen en smal van boven).
212	spuitapparatuur	Apparatuur waarmee gewasbeschermingsmiddelen d.m.v. spuiten kunnen worden toegediend.
213	spuitboom	Al dan niet uitklapbaar onderdeel van apparatuur, die bestemd is voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen, dat met een reeks spuitdoppen is uitgevoerd.
214	spuitdop	uitstroomopening van apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen die in staat is spuitvloeistof zo te verdelen in druppels dat er op de grond of op het gewas een regelmatige verdeling ontstaat.
215	spuitfiets	Door een persoon getrokken of geduwde spuitboom.
216	spuitvloeistof	Water of een andere vloeistof, waarin de te verspuiten formulering is opgelost of gedispergeerd, gereed om te worden verspoten.
217	spuitvolume	Hoeveelheid toe te dienen spuitvloeistof per oppervlakte- of inhoudsmaat.
218	stobbe	Deel van een boom of boomweefsel dat achterblijft (in en boven de grond) nadat de boom bovengronds is omgezaagd.
219	stoppel	Ondereinde van een gewas (wortel + stro rest) dat na de oogst op het land achterblijft.
220	stortkegel	Kegelvormige opstapeling van producten (aardappelen, uien etc), ten gevolge van het vullen van de plaats van opslag vanaf een vast punt.
221	strijken	Stadium in de groei van uien en bloembollen waarbij, doordat het volume van de bol sterk toeneemt, de hals verzwakt en daardoor het loof als het ware omvalt.
222	stro	Afgemaaide delen van gewassen waar het zaad uit verwijderd is.
223	strokenbehandeling	Behandeling van een strook tussen de rijen van een gewas of behandeling van een strook waarin het gewas staat.
224	substraatteelt	Wijze van telen waarbij gewassen los van de ondergrond groeien.
225	suspensie	Verdeling van een vaste stof in een vloeistof.

Nr.	TERM	DEFINITIE
226	systemisch werkend gewasbeschermingsmiddel	Middel waarvan de werkzame stof door de plant wordt opgenomen en via het vaatbundelsysteem in opwaartse richting (via de houtvaten (xyleem)) of in neerwaartse richting (via de bastvaten (floëem)) wordt verplaatst.
227	(droog) talud	Het schuine vlak van aardwerken, dijken, spoorbanen, vestingwerken.
228	tankmix	Spuitvloeistof waarin kort voor toepassen twee of meer gewasbeschermingsmiddelen en/of hulpstoffen bijeengebracht worden in de tank.
229	teelt	Het beroepsmatig tot ontwikkeling brengen van een gewas. Teelten staan gedefinieerd in de Definitielijst Toepassingsgebieden Gewasbeschermingsmiddelen (DTG-lijst). Met "in de teelt van een specifiek gewas" wordt ieder denkbaar gewasstadium van dit specifieke gewas bedoeld.
230	teeltcyclus	De periode voor een volledige productiecyclus van het gewas vanaf het zaaien/poten/planten/uitlopen tot en met de oogst. Een teeltcyclus beslaat maximaal 12 maanden. Er kunnen meerdere teeltcycli per jaar zijn.
231	teeltduur	Het aantal weken/maanden/jaren van zaaien/poten/planten/uitlopen van het gewas tot en met de oogst.
232	teeltseizoen (=seizoen)	Periode van het zaaien/poten/planten/uitlopen van het gewas tot en met de oogst van het eindproduct. Een teeltseizoen beslaat maximaal 12 maanden.
233	teeltvrije zone	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tbv bescherming oppervlaktewater: strook tussen de insteek van het oppervlaktewaterlichaam en het te telen gewas waarop, behoudens grasland, geen gewas of niet hetzelfde gewas als op de rest van het perceel wordt geteeld. 2. Tbv bescherming terrestrische niet-doelwit planten en niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/insecten: strook vanaf het midden van de laatste gewasrij van het te telen gewas tot de perceelsrand waarop, m.u.v. grasland, geen gewas of niet hetzelfde gewas als op de rest van het perceel wordt geteeld. 3. Strook grond tussen de insteek van het talud of de perceelrand en het hart van de buitenste gewasrij van een te telen gewas waarop – indien het perceel wordt gespoten, niet hetzelfde gewas mag staan als op de rest van het perceel. Andere gewassen, een windsingel of een vanggewas, zijn hierop wel toegestaan, echter alleen als kan worden aangetoond dat deze niet worden bespoten met het gewasbeschermingsmiddel of groep van gewasbeschermingsmiddelen waarop de restrictie betrekking heeft.
234	terrestrische planten	Op het land aanwezige planten, niet behorend tot geteeld gewas, buiten het behandelde areaal. Bron: terrestrial guidance document SANCO/10329/2002
235	tijdelijk onbeteeld land	Land waarop tijdelijk (< 6 maanden) geen cultuurgewas wordt geteeld.
236	tijdelijk onbeteeld terrein	Terrein waarop tijdelijk (< 6 maanden) geen cultuurgewas wordt geteeld.
237	toepassingsgebied	De genoemde gewassen, gewas(sub) groepen en objecten in de DTG lijst.
238	tray	Verwerkingseenheid waar plantmateriaal ingezet kan worden of zaaizaad ingezaaid kan worden.
239	traybehandeling	Toepassing waarbij planten, stekmateriaal, grond en/of groeimedium in een tray behandeld worden met een gewasbeschermingsmiddel.

Nr.	TERM	DEFINITIE
240	trekheester	Een struik waarvan het bloeitijdstip kunstmatig wordt vervroegd.
241	tunnelspuit	Apparatuur voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in een gewasrij waarbij het verwaaien van spuitnevel wordt beperkt door een constructie die de gewasrij geheel of gedeeltelijk omsluit.
242	uitgangsmateriaal	Zaden, bollen, knollen, stekken, enten, wortelstokken, jonge planten, die als basis dienen voor een volgende (productie)teelt.
243	uitloper	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een kruipende en bewortelende stengel of wortelstok waaruit nieuwe planten voortkomen. 2. Nieuwe scheut/ hergroei.
244	uitstoelen	Het vormen van uitlopers bij de grond vanuit de wortelhals of een boomstronk.
245	uitvloeier	Hulpstof die, of mengsel van hulpstoffen dat, de oppervlaktespanning van de spuitvloeistof verlaagt, waardoor een betere verdeling van het product plaatsvindt. De uitvloeier kan onderdeel zijn van de formulering van het product, of los toegevoegd moeten worden.
246	vaste plant	Meerjarige, kruidachtige sierplanten, met niet verhoutende stengels. Sommige planten blijven groen, maar meestal sterven ze in het najaar bovengronds af. Vaste planten vormen boven de grond ieder jaar nieuwe stengels, bladeren, bloemen en zaden.
247	veiligheidstermijn	Wettelijk vastgestelde termijn tussen de laatste toepassing en de oogst of wettelijk vastgestelde termijn na een naoogstbehandeling die in acht moet worden genomen voordat producten in de handel mogen worden gebracht.
248	veldspuit	Mechanisch voortbewogen apparatuur voor het volvelds toedienen van gewasbeschermingsmiddelen in onbedekte teelten, die zorgt voor een overwegend neerwaartse uitstroming van de spuitvloeistof.
249	vermeerderingsteelt	Teelt met als doel het vermeerderen van het uitgangsmateriaal/plantgoed.
250	verspenen	Op grotere afstand uitplanten van zeer jonge uit zaad gewonnen planten.
251	vervangewas	Gewas dat gezaaid of geplant wordt volgend (binnen hetzelfde groeiseizoen) op een gewas waarbij de opkomst of uitloop mislukt is door welke reden dan ook.
252	voedergrasland	Veld met gras dat wordt beheerd met de bedoeling het groeiende gras te gebruiken als veevoer. Het bestaat uit weiland en maaigrasland.
253	voedingsoplossing	Oplossing waaraan plantenvoedingsstoffen worden toegevoegd.
254	volggewas	Cultuurgewas dat na het huidige gewas wordt geteeld op hetzelfde perceel of groeimedium.
255	vollegrond	In de bodem.
256	Vollegrondsteelt/ teelt in de vollegrond	Oude term. De nieuwe term is: Onbedekte, grondgebonden teelt.
257	volvelds	Over de gehele oppervlakte van het veld of perceel.

Nr.	TERM	DEFINITIE
258	voor opkomst behandeling	Behandeling voor het gewas boven de grond komt.
259	vruchtopvolging/ vruchtwisseling	Opeenvolging van bepaalde gewassen.
260	walk-in tunnel	Een dichte tunnelconstructie gebruikt voor het telen van gewassen zonder contact met de open lucht. Over het algemeen bestaat deze uit een metalen constructie met een laag van lichtdoorlatend kunststof. De constructie is groot genoeg om in te lopen en werken, en is doorgaans tijdelijk van aard; aan het eind van het teeltseizoen wordt de constructie of de bedekking verwijderd.
261	warmwaterbehandeling	Behandeling van plantmateriaal in warm water waarbij schadelijke organismen gedood of stilgezet worden in de ontwikkeling. De letale temperatuur is sterk organisme afhankelijk.
262	watergang	Een watergang is een lijnvormig object dat water voert. Men onderscheidt: <ol style="list-style-type: none"> 1. Een rivier, een natuurlijke watergang. 2. Een beek, eveneens een natuurlijke watergang, maar minder breed dan een rivier. 3. Een kanaal, een watergang in de regel aangelegd voor de scheepvaart. 4. Een hoofdwatergang, een watergang aangelegd voor de waterafvoer, meestal in onderhoud bij een waterschap, ieder waterschap heeft zo zijn eigen benamingen. Zo wordt een hoofdwatergang bijv. ook: tocht, wetering, vaart, gracht, waterleiding, open-leiding, gang, wijk, priel, geul, waterloop, mond enz. genoemd. 5. Een sloot, een watergang aangelegd voor de waterafvoer, meestal in onderhoud bij de eigenaren. 6. Een greppel, hetzelfde als sloot, maar deze staat meestal droog.
263	weiland	Grasland waarop men vee laat grazen.
264	werkingsduur	Periode waarin een werkzame stof in of op een organisme of het milieu werkzaam blijft.
265	werkingsmechanisme	De specifieke wijze waarop een werkzame stof aangrijpt in een organisme.
266	werkzame stof(fen)	De component(en) in een gewasbeschermingsmiddel dat (die) verantwoordelijk is (zijn) voor de werking.
267	windsingel/ windhaag/windscherm	Barrière van aaneengesloten bomen of struiken of andere gewassen, welke dient als afscherming rond een veld om de planten tegen de wind te beschermen maar die ook een functie kan hebben als vanggewas om het verwaaien van spuitvloeistof naar buiten het perceel (oppervlaktewater, niet-doelwit stroken, omwonenden) te beperken.
268	wondafdekmiddel	Speciale boomverf waarmee het snoeivlak na de snoei kan worden bestreken, om te voorkomen dat dit een invalspoort wordt voor ziekten en plagen.
269	wortelopslag	Scheuten/ loten/ twijgen die boven de grond komen, ontstaan uit knoppen die zich op de wortels bevinden.
270	zaadbehandeling	Toepassingen waarbij het zaad behandeld wordt met gewasbeschermingsmiddelen.
271	zaadcoating	Een dunne (film) laag van polymeren in combinatie met b.v. gewasbeschermingsmiddel en een kleurstof als omhulling van zaden.

Nr.	TERM	DEFINITIE
272	zichtbaar residu	De met het oog waarneembare (voor verkoop hinderlijke) resten van een gewasbeschermingsmiddel op (delen van) het gewas.
273	zijwaarts spuiten	In zijwaartse richting druppelsgewijs toedienen van spuitvloeistof.
274	zwartstrook	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="696 451 1256 480">1. Een strook grond waarop geen planten groeien. <li data-bbox="696 480 1637 507">2. In de fruitteelt de strook grond onder de bomen waar geen andere planten groeien.